

नेवात व जापानीतये दथ्वी स्वापुया बारे छुगु चिन्तन

डा. पूर्ण रत्न शाक्य

जिं थ्व च्वसू च्वयाया लक्ष मेगु मखू नेवातयेगु बारे अनुसन्धान यात फतलिंफक्को बिस्तार याना यंकेतहे खः । थुकिया नितिं जिं नेपालभास व जापानी भासया खँग्वःया चिकचाधंगु धलः-पौ छगु दयेका नेवात व जापानीतये दथ्वी परापूर्वकाले छुं छुं स्वापु दुला धइगु खँ वाला स्वयेगु कुत यायेतेना । नेपाः व जापान दे तापागुलिं थुपिं निगु देया मनूतये दथ्वी धाथें स्वापु दुला धइगु छगु तःधंगु प्रश्नया बिषय जुइ । खला संसारया मनूतयेगु इतिहास अनुसन्धानयायेगु गाक्क हे ल्यं दनि । पुलांगु जमानाये मनू तयेगु लिखित इतिहास शुरू जुइ न्हयव एशियायापिं मंगोलियन जातिया मनूत अमेरिकाये फइले जुया च्वंगु तथ्य झीगु मिखाये न्हयने छर्ललंग हे खनेदया च्वंगु दु । गथेकि रेड इण्डियनतहे छगु उपमा जुल । थुपिं निगु दे भौगोलिक हिसाबं तापासां निगु देया मनूतये ल्हाइगु भासे आंशिक रूपं ज्वःलागु खँग्वःत यक्को खनेदु । खंग्वःत जक मखुसे निगु देया मनूतये चलन व बानीतनं ज्वःला जु । थुपिं ज्वःलागु खँग्वः व चलनयागु बारे जिं छुं भतिचा थ्व च्वसूलिइ च्वयागु दु । थुगु आधारं नेवातये पुर्वजत व जापानीतये पुर्वजतये दथ्वी पुलांगु जमानाये छुं नं छुं स्वापु दुगुला धइगु अनुमान याना बहगु थाये खनेदु धइगु जिं ताया । थ्व हे कारणं

श्व च्वसू च्वयागु जुल ।

श्रोत :- श्व च्वसूया श्रोत छुले धायेबले जि थःहे जापान देसे नीन्यादँति च्वना अध्ययन याना वयागु व नापनापं जापाने देसे ज्यानं याना वयागु अनुभवहे जिगु श्व लेखया आधारभूत श्रोत जुल धायेमाल । श्व अनुभव धइगु जिं जापाने च्वना जिविका यायां लहाना वयागु जापानी भास जुल । अले थःम्हंहे जापाने च्वं च्वं जापानीत लिसे सरसंगतयाना भोगेयाना वयागु बुसांनिसें-मसिइतलेयागु जापानी तयेगु स्वभाव जुल । जापानी तयेगु चलन, जीवन शैली जुल । अले जीवनया मू जुल । थुपिं आधारभूत खें मिखाब्बयायंकेबलेनं छुं छुं नेवाःतयेगु चलन, स्वभाव लिसे जापानी तयेगु चलन, स्वभाव ज्वःला जु खनेदु । थुजागुहे खँयातकया थन न्हयथंथं जापानीत व नेवातये दथ्वी स्वापु धाइगु शिर्षके जिं श्व च्वसू पाठकतये न्हयने तया ।

नेवात व जापानीतये दथ्वी छु खँ ज्वःलाजु?

वा जाकि :-

जापानीत व नेवातयेगु सभ्यताया लिधंसा वा जाकि खः । जापानीत व नेवातये दुने बुँज्यायाना नइपिं मनूत अप्वः खनेदु । नेपाल भासं बुँज्या याना नइपिन्त ज्यापु धाइ । श्व ज्यापु खँग्वःनं आकस्मिक रूपं जापानी धइगु खँग्व लिसे आंशिक रूपं ज्वःला जु । श्व खँग्वःसिबे नं गहनगु खँग्वःला जापानी भासे मेगुहे खने दु ।

व छु धाःसा वालये धुंका ल्येनिगु वस्तुयात छेलिगु खँग्वः खः । जापानी तयेसं
वालये धुंका ल्यंगु गंगु वाम्हायात वारा धाइ । झी नेवाःतयेसँ वारा मधाःसे सु
धाइ । वारा धइगु खँग्वःलये नेवातयेगु वा धइगु खँग्वःया सः ल्येनाच्चंगु बाँलाकहे
खनेदु । उकेँ जिगु बिचारं जापानीत व नेवाःत न्हापा छगु जमानाये नापं वा पिना
नइपिं मनूत जुइमा धइगु खः । गुबले नेवात व जापानी बाया वन जुइ व अनुसन्धानया
बिषय जुल ।

मछालेगु स्वभाव :-

जापानी तयेगु स्वभाव मध्ये मछालेगु स्वभावनं छगु खः । सुं बिदेसीत म्ह मस्युपिं
नापलात धाःसा मछाला काचाक्क खंल्हाये बाँल्हाये हे जुइमखु । थ्व स्वभाव नेवातयेकेनं
बाँलाक हे खनेदनि । नेवातयेसंनं सुं नं न्हुगुपिं मनूत नापलाये माल धाःसा तसकं
मछालेगु बानी मचायेक अभिव्यक्त याइ । थ्व मछालेगु बानी, स्वभाव आतकनं जापानी
तयेसं निरन्तर अभिव्यक्तहे याना वया च्वंगु दनि । सुं बिदेसीत नापलातकि ख्वाःह्याउंका
च्चनि । नेवात नं अथेहे खः । थ्व मछालेगु स्वभाव छगुनं नेवात व जापानीतयेगु
दथ्वी ज्वःलागु स्वभावया चिँ जुल ।

कापते चीजवीज पोचिइगु चलन :-

जापानीतयेनं नेवातयेनं न्हापानिसेंया वसःइसः, सरकारी भ्वंत प्यकुंलागु कापते प्वचिना

स्वथना तयेगु चलन दु।जापानीतयेसं श्व प्वःचिइगु ज्यायात फुरोसिकिनि चुचुमु
धकाःधाइ।नेवातयेसं कापते प्वःचिये धकाः धाइ। जापानी तये आतकनं अडडाया
भवंत, वसःइसःत कापते प्वःचिना तयेगु चलन ल्यंहे दनि।आतकनं झीगु मिखाँ
स्वयेगु दनि। नेवातयेसं थुकियात कापते प्वःचिइगु धकाः धाइ।

ल्यंगु नयेत्वने नसा थयेगु चलन :-

नये-त्वने धइगु मनूतयेगु मनूजुया म्वाना वनेगुया आधारभूत ज्या जुल।नये-त्वने
प्रति मनूतयेगु स्वापु तसकं गहन जुइ। जापानीतयेसं नये-त्वने नसा सितिं छोये
मज्यू धकाः धाइ। इमिसं नसा वांछेयेमालिगु जुल धाःसा म्हुतुं मोत्ताइनाइ धकाः
वाक्य अभिव्यक्त याये धुंकिइ। नसा सितिं छोये मज्यू धाइ।उकें जापानी तयेसं
छुं रेष्टुराण्टे वना नयेत्वने यावन धाःसा नयेत्वने नसा छुं खें अप्वःजुया फुक्कं
नयेमफया ल्येन धकाःधाःसा व ल्यंगु नसा छुं भवंते या कापते प्वःचिना छें लित
यंकिगु चलन आतक हे ल्यं दनि ।छें थ्येंका लीपा नयेगु याइ।नेवाःतयेनं गनं
भवये वनं धाःसा भवजे ल्यंगु नसा थया हयेगु चलन म्हिगःतक ल्यंदया च्वंगु खः।थौकन्हे
नेवातयेसं ल्यंगु नसा थयायंकेगु बानीयात त्वता हयेधुंकल।तर जापानीतयेसं थःपिं
संसारे तसकं धनी जुसांनं थयायंकेगु बानीयात मत्वतुनिं ।श्व नये-त्वने नसायात
म्वक-म्वकं वांमछेयेगु स्वभाव जापानी व नेवातयेगु ज्वःलागु व न्हापांनिसें वया
च्वंगु बानी जुल। थुकें नं जापानीत व नेवाःतये दश्वी छुं स्वापुदुगुला धइगु खँ

यात च्यूता कायेकेत हपाः ब्यु।

मनूयात बिश्वास यायेगु बानी :-

जापानी तयेगु समाज बिश्वासे लिधना च्वंगु दु।समाजे छम्ह मनू मेम्ह मनूया स्वापु हे बिश्वासे भरपरेजुया च्वंगु दु।जापानीतयेत बिश्वासघात याइगु तसकं मयः।बिश्वास घात याइम्ह मनू समाजे म्वाना नयेहे तसकं थाकु।नेवातये समाजेनं बिश्वासया मू यक्को दु।बिश्वासघात जुइगु, छुं गथेंजुया बांमलागु ज्याःखँ सुं मनू पाखें जुल धाःसा नेवातयेसं व मनूया बारे म्हुतुइ जमान मदुम्ह धकाः तुरून्तहे व मनूया बारे बांमलाक खँल्हाये धुंकिइ।टोले दुने दुने जमान मदूम्ह मनूयाबारे खँनं याकनंहे फइले जुया वने धुंकिइ।व मनूयात समाजे कालविल यायेतहे थाकुया वनिं वइत समाजे बांलाक म्वाना नयेतहे थाकुया वनिं।थ्व बिश्वास मू धइगु नं जापानीत व नेवातयेगु जीवन हनावनेगु जीवन शैली खः।थ्व शैलीनं जापानीत व नेवातये दथ्वी पुलांगु स्वापु छुं दुगुला धइगु खँ बिचाःयाना स्वयेत यक्को तेवा ब्यु।

स्वाभिमान जुइगु बानी :-

नेवात व जापानीतयेगु दुने ज्वःलागु खँला स्वाभिमानया भावना खः।नेवातयेकेनं जापानीतयेकेनं कतपिंके फ्वना जीवन हनावनेगु धइगु बानी मदु।थःम्हंहे मिहेनत याना, थःगु त्तिं थःम्हं चुया जीवन हना वने धइगु स्वाभिमानया भावना जापानीतयेकेनं

नेवातयेकेनं उलि हे क्वातु।उकें नेवाःत मिहेनतयायेगुलिइ, दुखःसीगुलिइ ल्युउने मला।नेवातयेसं थःगु स्वाभिमानया नितिं थःगु देसे लजगाः मदुसा च्वापुया पहाड हिमालयात पार याना संदेसे वनानं ज्याःयाना थःगु परिवार पालेयाना थःपिनिगु इतिहासयात ब्बलंकावल। थ्व सँदे वनेगु इतिहास नेपाले दुने ल्हातं च्वयेगु इतिहास शुरूजुसांनिसें न्हयाना वयाच्चंगु चलन जुल।नेवातयेगु इतिहासे कतपिन्त लुटेयाना नल धइगु खँ गनं स्वयेगु मदु।मिहेनतयाना नेवातयेसं स्वनिगःयात बांलाक दयेका सजेयात।नेवातेसं स्वनिगःयात नेपाले दुने तसकं उन्नति जुगु थायेया रूपे विकास यात।थनहे नेपाया सभ्यता ब्बलन।थ्व हे विकास व सभ्यतां नेपाले दुने नेवात वाहेक मेमेपिं जनजातितयेत स्वनिगलं थौतकनं आकर्षित याना च्वंगु खने दु। थथेहे जापानीतनं तसकं मिहेनति खः।कतपिन्त दुखःबिइ धइगु बानी भ्याभतिचाहे जापानीतयेके मदु।थुकें यानाहे जापानीतयेसं थःपिनिगु देस उन्नति यात। थौं जापान बिकसित देया रूपे संसारया मंचे प्रख्यात जुया च्वन।

जापानीतनं नेवातनं प्रकृतिवादि :-

जापानीतनं नेवातनं प्रकृतिवादि खः।जापानीतनं नेवातनं मनं तुंगु खँ यात पुरेयाइपिं मनूत खनेदु।उपमाया लागि अयेलाया बारे छुं खँ थन न्हयथने।सामाजिक जीवने जापानीतयेनं नेवातयेनं अयेला थ्वं मदयेकं मगाः। संसारे अयेला थ्वँ यात धार्मिक रूपं क्वये स्वयेगु चलन दु। अयेसां जापानी तये अयेला थ्वं त्वने मज्यू धइगु

अज्योगु भावना मदु।जापानीतये समाजे मनूत मुनां भेलाजुइगु बखते जापानीज अयेला साकेयात तारू धइगु सिंया थले तथा व तारूया पुसायात सिंया मुगलं दाया तःछयाना भेला उदघाटन यायेगु चलन दु। थुकियात कागामीबिराकि धकाःधाइगु खः।पुसा स्यंका साकेया थल तारू चायेका भेलाये ब्बतिकावःपिं पाहुनात सकसितं साके भति-भति इनाबिया भेलायात झःझःधायेकेगु न्हापानिसेंया चलन दु।नेवातयेनं छुं भेला, पुजा, भवये जुल धाःसा अयेला थ्वँ मदयेकं मगाः।नेवातयेसं थःपिने मनं तुंनागु अयेला थ्वँ त्वनेया नितिं, धार्मिक विचार धारायातहे परिवर्तन याना तःगु दु। अप्वः धर्म अयेला थ्वँ त्वनेगु निषेध यानातःगु दःसा नेवातयेसं थःपिसं माने याइपिं द्यःतयेतहे अयेला थ्वँ त्वनिपिं याना, थपिनिगु मनं तुंनागु अयेला थ्वँ त्वनेगु याना वया च्वंगु दु।

नेपाल भास व जापानी भासया आंशिकरूपं ज्वःलागु खँग्वःत :-

नेवात व जापानीतयेगु स्वापु दुगुला धइगु खँला थःथःपिनि ल्हायेगु भासे खनेदुगु आंशिक रूपं ज्वःलागु खँग्वःत यक्को दुगुलिंहे क्वातुक्क प्रमाणित याइजुइ।जि थःहे भासविदला मखु।अयेन जिं जापानी भास लिसे करीब स्वीदँति संगत याये धुन।जित जापानी भास ल्हायेबले छुं बिदेशी भासल्हायेगु थें खास अनुभव मजु।नेपाल भास व जापानी भासे पुलांगु आंशिक रूपं ज्वःलागु खँग्वःत यक्को खनेदु।थुकें याना छगु जमानाये नेवात व जापानीत बाया वंगु खइ धइगु क्वातुक्क अनुमान

यायेफु।श्व स्वापु धात्थें दुगु मदुगु धइगु खँ निर्णय यायेत अझ गहन अनुसन्धानला यायेहे मालितिनि।नेपाल भास व जापानी भास पुराहे ज्वःलागु भासला खहेमखु।नेपाल भासे क्रिया ऐ वणँ अन्त जुइगु लक्षणदुसा जापानी भासे क्रिया उ वणँ अन्त जुइगु लक्षण दु। गथेकि जापानी भासं मनू सिइगु यात सिनु धाःसा नेपाल भासं सिये धाइ।

देयानां व जापानी व नेपाल भास :-

जापानीत व नेवातये स्वापुया बारे बिचायायेबले दकले न्हयाइपुगु खँला जापानीतयेसं न नेवातयेसं नं थःथःपिनिगु देया नां न स्वरयात बःकया नांछुना तःगु खँहे जुइ।नेवातेयसं थःगु देयात नेपाःधाःसा जापानीतयेसं थःपिनिगु देयात निप्पोन धकाः नां छुना तल।नेवातयेसं थःपिन्त नेवाःधाःसा जापानीतयेसं थःपिन्त निप्पोनजिन धाइ। जिगु हिसाबं थ्व न स्वरेनं तःधंगु रहस्य सुपिला च्वंगुदुथें ताया।नेपाःया इतिहासे नेपाःदेया खंग्वःया अर्थं सुं इतिहासकार तयेसंनं संतुष्टि पुर्वक ब्याख्या याये फुगु खने मदुनि।गथेकि नेमुनि वासयागु थाये जुया नेमुनि धाःगु धकाः नेपाःदेया नां नेपाः जुल धकाःधायेगु चलन दु।श्व किंवदन्ति जक हे खः।विश्वासयाये लाइकगु ब्याख्या मखु।जापानी भासया आधार कया नेपाःदेया नांयात कया बिचाःयायेगु खःसा नेपाःया ने स्वर या अर्थं निभा लिसे स्वापु दुगु जुइफु धइगु अपुक अनुमान यायेफु।नेपाःधइगु निभाया अपभ्रंस जुइफु।छायेकि नेवातयेत सुखं जीवन हना वनेत निभा मदयेकं

मगाः ।नेवातये निभा तसकं यः ।निभा पायेबले नेवातयेसं दुनगुलंनिसें आनन्दकायेगु
याइ ।आतकनं नेवातयेसं निभा पाना आनन्दकायेगु याना वयाहेच्वंगु दु ।श्व नेपाः
लुमुगु निभा त्वइगु थाये खः । श्वहे निभालं याना नेपाले वा जाकि पाके जुइगु
खः ।वहे वायात जाकियाना नया हुके जुया वःपिं नेवात जुल ।नेवाःतयेसं नेपाःया
सभ्यतायात ब्बलंकल ।उके निभायात कया नेवातये पुर्वज तयेसं नेपाःधकाः नां छुलजुल
धाःसां झीपिं भतिचाहे आश्चर्य चायेमागु खनेमदु । नेपाःदेया नां नेपाःधकाः
लिच्छविकालन्हय हे तोके जुइधुंकुगु खः । नेवातयेसं निभाया सृजक सुर्द्यःयात दर्जा
बिया राष्ट्रिय छत्रेनं चद्र सुर्द्यःया किपा तया ब्वयेकेगु चलन याना वया च्वंगु
दु ।नेवाःतये छेंया कौसि सुर्द्यःयात पुजा यायेगु मौलिक चलननं दु ।मचा बुइबले
निभाले चिकंबुया निभा पायेगु चलननं नेवातये दु ।नेवातये निभालिसे ला-लुसिथें
गहन स्वापु दु । जापानीतयेसं नं थःपिनिगु देयात सुर्द्यः दकले न्हापां लुया वइगु
दे निप्पोन धकाः नां छुना तल । श्व निभा खँग्वःया नि स्वर न्हिं लिसे स्वापु
दु । जापानीतयेनं न्हियात निचि धाइ या हि धाइ । श्व नं निभा खँग्वःलिसे स्वापु
दुगु जुल । थये स्वया यंकेबले जापानीतये थःपिनिगु देया नां नाप सुर्द्यःलिसे स्वापु
दुगुला खहे खत । सुर्द्यःया जः निभायात बःकया नेवातयेसं थःपिनिगु देया नां
छुगुला धइगु अनुमान यायेगु थाये यक्को खनेदु ।जापानीतयेसं थःपिनिगु देया या
नां सुर्द्यःलिसे स्वापु दु धकाः ला न्हापानिसेंहे दावी याना वयाच्वंगु खः । नेवातयेसंजक
थःपिनिगुदेया नां नेवाः नेशन लिसे स्वापु दुगु धकाः दाबी याना वया च्वंगु

खः।नेवाःनेशनया वासस्थान नेपाःखः धकाः देया नांयात थुकथं ब्याख्यायाना वया
 च्वंगु दु।निभा यागु मानेयात कया जापान देया नां नेपाःदेया नांयात हानं छक
 बिचाःयाना स्वलधाःसा नेवातयेसं जापानीतयेसं छुनातःगु देया नामनं जापानी व
 नेवातये दथ्वी आधुनिक सभ्यता शुरू जुइन्हय जंगलि अवस्थाय छुं स्वापु दुगु खःला
 धकाः बिचाःयायेत आधार ब्यु।थ्व देया नां नाप-नापं नेपाल भास व जापानी
 भासया ढाँचा स्वयेबले नं जापानी व नेवातये दथ्वी छुं नं छु स्वापु दु जुइमा
 धइगु अनुमान यायेत तेवा ब्यु।जापानी भाये नं नेवाभायेया ढाँचा SOV (कर्ता
 + कर्म + क्रिया) हे खः।अयेसां नेपाल भास व जापानी भायेया दथ्वी थुलिजक
 मखुसे भासया मेमेगु ज्वःलागु लक्षणतनं खनेदु। गथेकि नेपाल भासनं जापानी
 भासनं अनुकरणिय खँग्वःलं (mimetic words), onomatopoeia खँग्वः लं
 भरेजुया च्वंगु दु। जपमाया लागि जापानी तयेसं तसकं फये वःसा ह्युह्यु फये
 वल धाइधाःसा नेवातयेसं हुँहुँहुँ फये वल धाइ। ल्या ल्याखायेगु खँग्वःतनं यक्को
 हे निगु भासेनं ज्वःलागु खनेदु।गथेकि नेपाल भासे छपा भ्वँ धाःसा जापानी भासे
 इचिमाइनो कामी धाइ। जापानी भासे छगः स्याउयात रिगो इक्को धाःसा, नेपाल
 भासे स्याउ छगः धाइ। छपु कलम यात जापानी भासे पेन इप्पोन धाःसा नेपाल
 भासे छपु कलम धाइ। थुपिं खँ त बाहेक नेपालभास व जापानीभासया दुने आंशिक
 रूपं ज्वःलागु खँग्वःत यक्को दुगु खँला जिं च्वये धायेधुन।थ्व खँग्वःयात अपुक
 थुइकेत जापानी भास व नेपाल भासया दुने स्वर च्वयेक्वये जुया च्वंगु लक्षणयात

शुङ्के नितिं जिं छकुचा खँ थन न्हयथने। जापानी भासे उ या थासे नेपाल भासे
बु जुया च्वंगु खने दु। जापानी भासे चि नेपाल भासे हि जुया च्वंगु खने दु। जापानी
भासे यु नेपाल भासे बु जुया च्वंगु खनेदु। जापानी भासया हि नेपाल भासे
मिं जुया च्वंगु खने दु। मनुतयेत म्वानानयेत मिं मदयेकं मगाः। उकेँ नेवातयेसं
भुतुलि जा शुङ्कत मिं च्याके धाइ। जापानी तयेसँ हि चुकेरू धकाः धाइ।

जापानी भास व नेपाल भासया छुं अँश मिले जुगु खँग्वःया धलः-पौ

आतो-अले

आचुमेरू-मुने

आइसाचुसुरू-अन्याये

आहिरू-हँ

आसोको-अन

आरू-दु

इमा-आ

इइ-यइपु

इरू-दु

इकिनारि-काचाक्क

इप्पोन-छपु

इक्को- छगः

उचि- छें

उसि- सा

उसु- उग

उमु- बुइके

उये- च्वये

उमु- बुइके

ओइ- आपा

ओसोवारू- सेने

ओसिएरू- सेनाबिये

ओइसिइ- सा

का ? - ला ?

काओ- ख्वा

कासेगु- कमायेयाये

काजे- फये

कादो- कुं

कावा- ख्वाला

कानाइ- कला

काने-गँ

कारासु-को

कि-सिमा

काओ-ख्वापा

कासा-कुसा

काकातो-गौचा

काकेरू-घाये

काकेरू-खाये

काकेरू-कोखाये

कातामारू-खोये

काताजुकेरू-चिङ्के

काचुगु-कुबिये

कामासेरू-कयेपुके

काबे-पखा

कायेरू-गेये

कावा-खुसि

कावाकु-गने

किनतामा-क्वासि

किरू- गः किये

किरे- काप

किचुकु- क्वातुक्क

किमेरू- क्वः छिये

कुसि- ककिचा

कुराइ- खिउं

कुरो- हाकु

कुबि- ककु

कुसुगुत्ताइ- कुचु

कुचु- लकां

कुसा- घाँये

कुसो- खि

केजुरू- ख्वाये

के- ख्वासा

केसु- स्याये

केमुरी- कुँ

कोगेरू- कोये

कोसु- कोसिके

कोसिरायरू- खुने

कोतोसि- थुगुसि

कोनेरू- न्हाये

कोवाइ- ग्याये

कोमे- जाकि

कोबोरेरू- कोबाये, भयबिये

कोरोगारू- ग्वारातुले

गोमा- हामो

सासु- सुये

सिओ- चि

सिमाउ- स्वथने

सिजुमु- कोसिये

सिप्पो- न्हयेपँ

सिनु- सिये

सिरू- सिये

सुजुसिइ- सिचु

सुरू- सने

सेनाका- जँ

सेकि- मुसु

सोरा- सर्गः

सोजिसुरू- सुचके

ज्योबु- बःला

तातेरू- थनेगु

ताकाइ- थिके

ताकाइ- तःजा

ताकाइ- तःजाः

तासु- तये

तासु- तने

ताताकु- थाये

ताताकु- दाये

ताचु- दने

ताकामेरू- थकाये

ताकु- थुये

दाके- जक

तातेरू- दनेगु थनेगु

तादासिइ- तप्यं

ताओरेरू- तांग्रापुले

चि- हि

चिइसाइ- चिइगः

चिकाइ- सतिइ

चिगिरू- च्वफुये

चिचि- तुतु

चिगिरेरू- च्वबुये

चिगिरू- चोफुये

चिन्को- नाकु

च्यान- मचा

चुकि- तिमिला

चुकु- थेने

चुकेरू- तिके

चुकेरू- चिये नेकुटाइ,

चुकुरू- दयेके

चुकामु- ज्वने

चुकेरू- दिके थिइके

चुकेरू- च्याके

चुकाउ- छेले

चुकेरू- थुने

चुचुमु- चिये

चुमाजुकु- थुनांचुये

चुचि- चा

चुनो- नेकु

चुनागेरू- चुलाकेगु

चुकारेरू- त्यानुये

चुबो- तेप

तेरेरू- थिये

तोओइ- तापा

तोसि- दँ

तोकिनिनारू- तेले

तोकोरो- थाये

तोजिरू- तिये

तोबु- ब्बये

तोमेरू- दिक्के

तोमेरू- तोते

च्योदाइ- तिइ

तोबिकोमु- तिन्होये

तोकि- ई

तोतेमो- तसकं

नागारेरू- न्ह्याइगु

नासि- पासि

नारू- न्याये

निचि- न्हि

निहोन- निपु

निगाइ- खायु

निओउ- नवो

ने- न्है

नेरू- देने

नोमु- तोने

हाबा- ब्या

हाराउ- पुले

हागासु- पोलेगु

हाक्कु- ल्होये

हाइरू- दुहाँवने

हाप्पा- हः

हाना- न्हाये

हारा- प्वाः

हाउ- ल्हेयेगु

हाकु- फाये

हाकु- न्ह्याये

हाचि- हा

हाओरू- फिये

हाजिमे- न्हापा

हारू- परके

हानासु- ल्हायेगु

हिमो- पुतु

हायाकु- हथासं

हासिरू- ब्बाँयेवने

हा- वा

हाता- हाथा

हाना- न्हाये

हि- न्हिं

हियरू- हिये

हिराकु- होले

हिक्कुरिखायेसु- फारापुये

हिबिवारेरू- भुबाये

हिकु- हस्ते हाइस्ते हा- - - हा- - - -

हिकु- ल्हुये

हिचुकेरू- मिच्याकेगु

हिमो- खिप

फुकु- पुये

फुकुरेरू- फ्वंगाये

फुसेगु- पने

फुमु- न्हुये

फुरू- वये

बुचुकेरू- हाके

बुचुकारू- हाये

फुरूइ- पुलां

फुयाकासु- फोये

फुता- पुसा

होसु- पाये

होयेरू- उये

होओरीदासु- होलेगु

होदोखोसु- फेने

होरू- म्हुये

हो- पला

मान्को- मासि

माबुसु- बुले- वाले

मारू- ग्वारा

मि- म्हाँ

मिचु- कस्ति

मिजु कुमिनिइकु- लःकावनेगु

मिचुकेरू- मालेगु

मुसुबु- स्वाये

मुसुमे- म्हयाये

मुसुको- काये

मे- मिखा

मोरिआगारू- मनावये

यासासिइ- याउँसे

यारू- याये

याकु- च्याके

युक्कुरी- बुलुं

युका- बँ

योइ- यइपुसेच्चं

योमु- ब्बने

वातासि- जि

वारा- गंगु वामाँ

वान- बार्चा

वातारू- पुले

वारू- पाले बछियाये, ब्बथले बाकुथले

वाकारेरू- बायावने

वाकि- याकु

वारूइ- बाँमला

निष्कर्ष :- जापानी भास व नेपाल भासे छुं अंश मिलेजुगु खँगःत मुंका चिकचा

धंगु धलःपौ दयेका जिं थन न्हयथना।थ्व धलःपौ स्वयेबले निगुभासया खंग्वःत
आकस्मिक रूपं मिलेजुगु धाये थाकुइ थं जिं तायेका।थुलिमुछि खँग्वःत छुं न
छुं पुलांगु स्वापु मदयेकं आंशिक रूपं ज्वःलागु खंग्वःत छगु भासं मेगु भासे दये
थाकुइ। नापं नापं भासाबिद तयेसं छुं नं भास मेगु भासनाप स्वापु दयेत निगु
भासया दुने शरीरया अंग जनेयाइगु खँग्वःत दयेमा धाइ।नेपाल भासे जापानी भासलिसे
मिलेजुगु शरीरया अंग जनेयाइगु खँग्वःत गाक्क हे खने दु।गथेकि मिखा-मे,
ककु-कुबि, ख्वापा-खाओ, प्वा-हारा, वा-हा, हि-चि, न्हाये-हाना, म्ह-मिं,
वाकि-याकु सिये बुये-सिनु उमारेरू इत्यादि खः।थःथःपिनिगु भास बाहेकनं जापानी
व नेवातयेगु ज्वःलागु पुलांगु चलन, स्वभावयात क्वथिइक स्वया यंकेबले नेपाः
व जापान दे भौगोलिक हिसाबं तापासां जापानी भास व नेपालभास ल्हाइपिं पुवर्जतये
दथ्वी छुं नं छुं स्वापु दुगुला धइगु अनुमान यायेगु थाये खनेदु।